

Antwoordformulier Kennisrotonde

Opgesteld door: Anne Luc van der Vegt
Vraagsteller: beleidsmedewerker ministerie van OCW

4 september 2016

Vraag

Waarom blijft de inzet van ouderportalen in het po achter bij de inzet in het vo? Welke voor- en nadelen zien scholen, ouders en besturen?

Kort antwoord

Onderzoek geeft zicht op de voordelen en aandachtspunten van het gebruik van ouderportalen in het primair onderwijs. Als voordelen zien scholen dat bestaande communicatie wordt versterkt en ouders beter geïnformeerd zijn. Daardoor worden face-to-face gesprekken inhoudelijker en ouders voelen zich meer betrokken. Op veel scholen voelt men niettemin enige reserve, vooral omdat digitale informatie over leervorderingen onduidelijk zou kunnen zijn voor ouders.

Onderwijsgevendens vrezen dat ouders kennis en vaardigheden missen om deze informatie te begrijpen.

De markt voor ouderportalen is in het primair onderwijs minder overzichtelijk dan in het voortgezet onderwijs. Er zijn verscheidene ouderportalen om uit te kiezen en de meeste hebben niet een één of één koppeling met een leerlingadministratiesysteem. Dat is een verschil met het aanbod voor het voortgezet onderwijs, waar die koppeling er wel is.

Toelichting antwoord

Ouderportalen in het basisonderwijs

De afgelopen jaren zijn verscheidene digitale ouderportalen of oudercommunicatieplatforms voor het primair onderwijs op de markt verschenen. Veel gebruikt zijn Digiduif, Mijnschoolinfo, SchouderCom en Social Schools. Daarnaast zijn er nog een aantal kleinere spelers op de markt. Deze ouderportalen zijn bedoeld om de communicatie tussen ouders en school te vergemakkelijken. Via de portalen is bijvoorbeeld informatie te vinden over activiteiten op school (digitale nieuwsbrief), over de vorderingen van de leerlingen, foto's en filmpjes van projecten en festiviteiten.

Een andere toepassing is het delen van gegevens over de prestaties van de leerlingen. Voorwaarde is dat er een koppeling wordt gemaakt met het leerlingadministratiesysteem van de school. In het voortgezet onderwijs is dat al zeer gebruikelijk, in het primair onderwijs verschillen de mogelijkheden. Sommige ouderportalen kunnen worden gekoppeld aan één leerlingadministratiesysteem, andere portalen aan verschillende systemen. Tot voor kort was ParnasSys het enige leerlingadministratiesysteem met een eigen ouderportaal.

De ouderportalen zijn niet alleen bedoeld om informatie te verstrekken aan ouders; de communicatie kan twee richtingen opgaan. Ouders kunnen ook de school bereiken en bijvoorbeeld afspraken maken voor 10-minutengesprekken.

Gebruik van en waardering voor ouderportalen

Door het onderzoeks- en adviesbureau Scholen met Succes is in 2015 een enquête gehouden onder een ouderpanel, om de tevredenheid over ouderplatforms in kaart te brengen. Van de ouders uit het panel maakt ongeveer de helft gebruik van een ouderportal.

Als de school een ouderportal gebruikt, zijn ouders daar tevreden over. De portalen krijgen als rapportcijfer een ruime 7. De portalen worden volgens dit onderzoek nog niet optimaal gebruikt, de meeste scholen (85%) verspreiden ook nog steeds nieuwsbrieven op papier.

Waarom maken scholen we/niet gebruik van ouderportalen?

Het Kohnstamm Instituut heeft in 2011 een kwalitatief onderzoek uitgevoerd naar het gebruik van portalen. Dit onderzoek geeft een beeld van de veronderstelde voor- en nadelen, op basis van interviews met schoolleiders, intern begeleiders, bovenscholse directeuren en managers van acht basisscholen en acht besturen (Meijer e.a., 2011).

Versterking van communicatie en ouderbetrokkenheid

Een belangrijk voordeel van ouderportalen, dat onderbouwd wordt in deze studie, is de versterking van bestaande communicatie. De onderzoekers concluderen dat digitale communicatie geen vervanger kan zijn van persoonlijk contact maar wel de bestaande communicatie versterkt. Dit omdat ouders met digitale media sneller op de hoogte gebracht kunnen worden en informatie achteraf makkelijker te achterhalen is. Een gevolg hiervan is dat de persoonlijke contacten, bijvoorbeeld in 10-minuten-gesprekken inhoudelijker kunnen zijn, omdat ouders al op de hoogte zijn van de ontwikkeling van hun kind. Daarnaast geven de scholen aan dat er een hogere opkomst is bij ouderavonden door het gebruik van de ouderportalen. Een ander voordeel van het op de hoogte brengen van de ouders via digitale communicatie is dat interne begeleiders en leraren goed nadenken over wat ze opschrijven; dit verhoogt de kwaliteit.

Verschillende internationale studies hebben aangetoond dat een hoge betrokkenheid van ouders bij de studieresultaten van hun kinderen een positieve invloed heeft op de resultaten van hun kinderen (bijv. Henderson & Map, 2002; Michael, Dittus & Epstein, 2007). Het gebruik van een ouderportaal is een manier om die betrokkenheid te vergroten.

Aandachtspunten

Veel schoolbesturen en scholen zijn nog terughoudend om informatie over leerlingresultaten toegankelijk te maken via een ouderportaal. Ze willen voorkomen dat ouders informatie krijgen die onduidelijk is en daardoor meer vragen oproept dan beantwoordt of tot misverstanden leidt. Sommige scholen vrezen dat het meer tijd kost om rapporten te maken die begrijpelijk zijn voor ouders.

Een ander beperking is volgens scholen dat digitale communicatie alleen werkt als scholen en ouders samenwerkingsafspraken maken over het gebruik van digitale middelen en wanneer er ondersteuning geboden wordt vanuit de school. Dit kost extra tijd en niet alle ouders en scholen staan hier open voor.

Verschillen tussen primair en voortgezet onderwijs

In een onderzoek van Panteia en ITS (Bokdam e.a. 2014) naar ouderbetrokkenheid in het primair onderwijs, voortgezet onderwijs en het MBO, wordt een grotere mate van ouderportaal-gebruik gevonden in het vo en mbo dan in het po.

De terughoudendheid die we in het primair onderwijs zien om via het ouderportaal informatie te verstrekken over leervorderingen zien we niet in het voortgezet onderwijs. Daar is dit voor veel ouders juist de belangrijkste toepassing. Begrijpelijk, omdat de afstand tussen ouders en school groter is dan in het basisonderwijs. Door het ouderportaal kunnen ouders desondanks de resultaten van hun kinderen op de voet volgen.

De informatie over leervorderingen bestaat vooral uit beoordelingen van proefwerken en rapportcijfers; veel minder gaat het om genormeerde toetsen van leerlingvolgsystemen. Met name voor dit laatste schrikken basisscholen terug.

Er zijn niet alleen verschillen in de vraag naar ouderportalen, maar ook in het aanbod. In het voortgezet onderwijs is het aanbod overzichtelijker dan in het basisonderwijs. De leerlingadministratiesystemen Magister en SOM hebben een ouderportaal en deze worden door veel scholen gebruikt. Daarnaast zijn er nog wel andere ouderportalen, maar deze hebben geen groot marktaandeel.

In een onderzoek naar de leermiddelenmarkt in het primair onderwijs wordt geconstateerd wordt dat er in het primair onderwijs minder verwevenheid is van verschillende producten (Bisschop e.a., 2016). Dat geldt ook voor leeradministratiesystemen en ouderportalen. Scholen hebben wel behoefte aan één platform om informatie te delen, maar het aanbod is voor hen niet overzichtelijk. Er zijn allerlei onderlinge koppelingen mogelijk, maar de verwevenheid is minder dwingend dan in het voortgezet onderwijs, waar het ouderportal doorgaans één op één gekoppeld is aan het leerlingadministratiesysteem.

Geraadpleegde bronnen

- Bisschop, P., Imandt, M., Van der Vegt, A.L., Bomhof, M. (2016) Kwaliteit, betrouwbaarheid of innovatie? Onderzoek naar de leermiddelenmarkt in het primair onderwijs. Amsterdam/Utrecht: SEO/Oberon.
- Bokdam, J., Tom, M., Berger, J., Smit, F., & van Rens, C. (2014). Monitor ouderbetrokkenheid po, vo en mbo. Derde meting 2014, trends in beeld. <http://www.panteia.nl/Over-Panteia/projecten-en-publicaties/Overzicht-publicaties/765650134%20Monitor-ouderbetrokkenheid-po,-vo-en-mbo>
- Henderson, A. T., & Mapp, K. L. (2002). A new wave of evidence: The impact of school, family, and community connections on student achievement. Austin, TX: National Center for Family and Community Connections with Schools, SEDL. <http://www.sedl.org/connections/resources/evidence.pdf>
- Meijer, J., Ledoux, G., & Elshof, M. M. V. D. (2011). Gebruikersvriendelijke leerlingvolgsystemen in het primair onderwijs. <http://www.kohnstaminstituut.uva.nl/rapporten/pdf/ki849.pdf>
- Michael, S., Dittus, P., & Epstein, J. (2007). Family and community involvement in schools: results from the School Health Policies and Programs Study 2006. *Journal of School Health*, 77, 567-587.

Meer weten?

- <https://www.scholenmetsucces.nl/informatiecentrum/blog/publicaties/ouders-enthousiast-over-oudercommunicatieplatform>
- <http://warempel.nl/wp-content/uploads/2015/10/gereedschap-okt15.pdf>

Voor meer informatie over ouderbetrokkenheid:

<https://www.nro.nl/kennisrotondevragenopeenrij/relatie-ouderbetrokkenheid-en-leerresultaten/>

Onderwijssector

Primair onderwijs

Trefwoorden

Ouderportalen, ouderbetrokkenheid, primair onderwijs